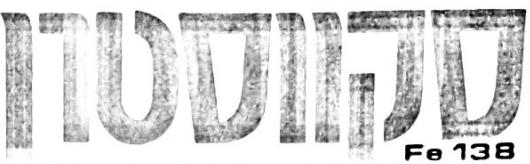

המקור הבטווח של ברzel זמי
הכילאט המקורי של ZY-GEIGA-CIBA

מחלות בפפואה

מתכזרי הרצאות בוועידה ה-10 של החברה הפיטופתולוגית הישראלית
מאט משה בר-יוסף, אנדרי פרנק, המחלקה לווירולוגיה, מינהל המחקר החקלאי

הגנה טובה יותר, הרוי משיקולים כלכליים ואגרוטכניים עדיף היה השימוש בראש הדיללה.
בניסויים שנערכו ב-1985 התברר, שגם טיפול ריסוס שבועי ב"לובן" מקיים הגנה בפני ניון האמיר.

הפחחת נזקי מחלת רינגספוט הפפואה בארכ' עליידי תברואה

מרקם בודדים של נגיעה צמחי פפואה במחלת Papaya Ringspot (PRV) התגלו לראשונה בסתיו 1982 באוסף זני הפפואה בתחנת הנשיננות גלגל, בקעת הירדן. בשנים 1984 – 1985 התഫשה המחלת בהיקף רחוב בחלוקת הניסויים הסמכות. בחלוקת המשחריות בבקעה וכן במספר חלקות באיזור החוף. נוכח הסכנה הרובה של פגיעה PRV בגידול הפפואה ובגידולים אחרים משפחחת הדילואים – נבחנה אפשרות לצמצום תפוצת PRV בארץ באמצעות ביעור (ארדיקציה) בחלוקת הנגועות. במקביל נערך גם ניסוי הגנה הדידית באמצעות שני תבדירים מוחלשים שהתקבלו מד"ר גונולות מאוניברסיטת קורנל (פרנק וחובריו, טרם פורסם).

תוצאות תברואה זו בבקעת הירדן ובאזור החוף מראות, שנティיעת שתילי פפואה פטוריים מווירוס כ-6 חדשים (רווח הזמן הקצר ביותר שנבדק) לאחר סילוק מקורות המידבק – די בה למניעת התפרצויות מחודשת של המחלת בחלוקת.

ניסויי הגנה ההידידית, שבhem גידלו שתילי פפואה נגועים כ-PRV בחלוקת מוגנת בראש דלילה (15% בלבד). התברר שאמצעי זה די בו למניע את התפרצויות הנגיף בחלוקת הסמכות.
מנתונים אלה אפשר להסיק, שהנגיף PRV טרם הפק בארץ לאנדמי, ושילוב של הקפודה על נקיון חומר הריבוי ותברואה מתמידה – די בו, בשלב זה, להפחית נזקי הנגיף בארץ.

מניעת נזקי מחלת ניון האמיר בשתי לי פפואה בבקעת הירדן

מחלות ניון האמיר של הפפואה מתגלתה בבקעת הירדן לאשונה בשנת 1982. המחלת מתבטאת בקיצור פרקים אמירים, בהצבתה עלים עליוניים, בהופעת כתמי מים על הפטורתה ובהפסקת הפרשת נוזל דביק (אלטקטס). סימן ההיכר הראשוני של המחלת הוא כיפוף קל באיזור האמיר, המלווה בשושמת צימוח קצה ומנונה. בשלבים המאדיים של המחלת, 4 – 6 שבועות לאחר הופעת סימן ההיכר הראשוני – מובחנת תמותה של האיזור הקדקודי. פירות העצים הנגועים משנים את צבעם וAINS מתאימים לשיווק.

מצפיות שנערכו בבקעת הירדן התברר, שהמחלה מתגלית בעקבות בחזי השני של חדש אוקטובר: אף יש שינוי רב בשיעור הנגועות בשנים שונות. המחלת מוכרת גם באיזור החוף. אף תפוצהה שם לחותה והופעתה שם בדרך כלל בתחילת הקיץ. מחלת דומה לניון האמיר ידועה מאוסטרליה, וגם שם דוח על אי איחיות בשיעורי הנגועות בשנים שונות. מבחנים מיקרוסקופיים ליתור מיקופלים מה וכן ניסויי מצוי לנגיפים ולויריאדים נתנו תוצאות שליליות. אף מנתונים אפידמיולוגיים היה אפשר להסיק שאת המחלת מיפוי וקטור. וכך בחנו את השפעת כיסוי השתלים בראש עצם צמצום נזקי המחלת. בשנת 1983 נבחנו 3 צפיפות רשת המנקות 15%, 30% ו-50% צל, וכן טיפול משולב של כיסוי רשת ב-15% צל וטיפול באינסקטיציד סיסטמי. כיסוי הרשת של 30% ו-50% הקנו הגנה מוחלטת בפני ניון האמיר, ואילו בטיפול רשת 15% הייתה נגיעה מוגנת. כאחו אחד, לעומת כיסוי הרשת ב-30% נגיעה בחלוקת ההיקש החשופה. לא נמצא הבדל ניכר בין כיסוי בראשות 15% לטיפול משולב של רשת 15% ואינסקטיציד סיסטמי. אף שהטיפול בראש הצפופה נתן